

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/270/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119219730
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8119219730.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: C. Ž., O.. X.X.XXXX, V. V. X, XXX XX P., pr. zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sovietskych hrdinov 66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, pr. zast. AK JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 407,92 €, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 €, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 12.12.2019 sa voči žalovanému domáhal zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1 407,92 €, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením obsahu spisu sp. zn. 32Csp/209/2018, žalobami sp. zn. 9Csp/135/2019 a sp. zn. 11Csp/136/2019, ako aj ďalšieho spisového materiálu zistil tento skutkový stav:

4. Žalobca v konaní vedenom pred OS Prešov pod sp. zn. 32Csp/209/2018 sa voči žalovanému domáhal vydania bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX K. Y. XX.X.XXXX.

5. Rozsudok zo dňa 6.2.2019 pod sp. zn. 32Csp/209/2018 výrokom I. uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1 407,92 € s 5 % úrokom z omeškania ročne od 26.10.2018 a výrokmi II. a III. určil, že zmluvné podmienky v zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX K. Y. XX.X.XXXX uvedené v čl. 8 v bode 8.1 a 8.4 sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. KS v Prešove rozsudkom zo dňa 30.9.2019 pod sp. zn. 7Co/54/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanému vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie 1 407,92 € s príslušenstvom. Rozsudok nadobudol právoplatnosť vo výroku I. a IV. 24.10.2019 a vo výroku II. a III. 14.3.2019. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v predmetnej zmluve o poskytnutí revolvingového úveru absentujú obligatórne náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k/ a f/ zák. č. 129/2010 Z. z. vrátane predpokladov použitých pre výpočet RPMN v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. j/ zák. o spotrebiteľských úveroch, a preto je nutné predmetnú zmluvu považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Zároveň súd upriamil pozornosť

na výšku úrokovej sadzby úveru 70,01 % ročne, ktorá sa prieči dobrým mravom a z toho dôvodu je v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

6. Neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v bode 8 súd videl nie v samotnom predmete tohto dojednania a jeho cene, ale v okolnostiach aplikácie tohto ustanovenia. Je zrejmé, že táto zmluvná podmienka platí aj v prípade, ak počas zmluvného vzťahu nedôjde zo strany dlžníka k požiadavke o vykonanie odkladu maximálne 3 akýchkoľvek splátok úveru. To znamená, že v konečnom dôsledku môže nastať situácia, že dlžník poskytne plnenie bez toho, aby dostal za to protiplnenie. Súd považuje za samozrejmé, že v spoločnosti založenej na trhovej ekonomike je vyžadovanie plnenia bez reálneho poskytnutia protiplnenia minimálne rozporné s dobrými mravmi. Z uvedeného dôvodu preto takúto dohodu o poskytnutí služby napriek deklarácii, že jej podpisom nie je podmienený podpis úverovej zmluvy považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

7. V žalobe žalobca uviedol, že s poukazom na ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. mu vznikol nárok voči žalovanému na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, keďže ako spotrebiteľ sa voči žalovanému ako dodávateľovi úspešne domáhal ochrany svojich spotrebiteľských práv.

8. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal voči spotrebiteľovi recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. V danom prípade treba zdôrazniť, že žalovaný nielen že v zmluve o spotrebiteľskom úvere používal neprijateľné zmluvné podmienky, ale tiež aj konal spôsobom, ktorý je možné považovať za nekalé obchodné praktiky v rozpore s dobrými mravmi v snahe obohatiť sa o sumu 1 407,92 €, čiže zo strany žalovaného sa jednalo o viacnásobné porušenie spotrebiteľského práva. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, si žalobca voči žalovanému uplatňuje právo na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 407,92 € zodpovedajúcej sume, o ktorú sa chcel žalovaný na úkor žalobcu obohatiť plnením z neprijateľných zmluvných podmienok alebo preplatením bezúročného a bezpoplatkového úveru.

9. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Účelom ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. bolo priznať spotrebiteľovi, ktorému dodávateľ porušil alebo neuznal nejaké jeho spotrebiteľské práva primerané finančné zadosťučinenie za to, že tieto svoje práva musel spotrebiteľ následne účelne uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní a nie primerané finančné zadosťučinenie priamo za ich akékoľvek porušenie.

10. Poukázal na to, že okrem podanej žaloby žalobca podal aj iné žaloby o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v konaniach pod sp. zn. 9Csp/135/2019 a sp. zn. 11Csp/136/2019. Žalobcovi nebránila žiadna objektívna prekážka uplatňovania požiadavky na primerané finančné zadosťučinenie už v danom konaní, a to aj s odkazom na rozhodnutie sp. zn. 32Csp/209/2018.

11. Ak účelom ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. je priznanie primeranej satisfakcie spotrebiteľovi, potom je zrejmé, že skutkovo a právne neopodstatnené multiplikovanie súdnych sporov sleduje dosiahnutie iného účelu ako má namysli toto ustanovenie. Postup žalobcu sa javí ďalej tak, že začatím separátnych konaní neumožňuje posúdiť ním tvrdený nárok komplexne, ale vždy len na základe partiálnych skutočností a skutkových okolností.

12. Takýto postup je nielen príkladom toho, že ide o snahu znevýhodniť druhú stranu a spôsobiť jej ujmu. Súčasne je zrejmé, že žalobca takýmto spôsobom zneužíva ust. § 3 ods. 5 uvedeného zákona, pretože nesleduje dosiahnutie účelu - nastolenie rovnováhy zmluvných strán, ale vytvorenie neoprávneného obohatenia. Na túto skutočnosť poukázal vo svojej rozhodovacej činnosti aj KS v Prešove v rozsudku pod sp. zn. 14Co/91/2012.

13. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané

finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. Žalobca sa predmetnou žalobou v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. domáha zaplataenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške zodpovedajúcej sume, o ktorú sa žalovaný bezdôvodne obohatil plnením z neprijateľných zmluvných podmienok alebo preplatením bezúročného a bezpoplatkového úveru.

15. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

16. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne.

17. Ak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

18. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými právnymi predpismi má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

19. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že žalobca si úspešne v konaní vedenom pod sp. zn. 32Csp/209/2018 voči žalovanému uplatnil porušenie svojich spotrebiteľských práv zo strany žalovaného ako dodávateľa preukázaním, že tento realizoval výkon svojho práva na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky v bode 8 čl. 8.1 a 8.4 zmluvy o revolvingovom úvere a s poukazom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru na jeho strane vzniklo bezdôvodné obohatenie prijatím úhrad nad istinu poskytnutého úveru, čím nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zák. č. 250/2007 Z. z.

20. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, avšak iba čiastočne.

21. S poukazom na všetky okolnosti prípadu a viacnásobné porušenie spotrebiteľského práva žalobcu súd považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 300 €. V danom prípade súd vychádzal zo skutočnosti, že zo strany žalovaného došlo k vydaniu bezdôvodného obohatenia vo

výške prijatých plnení z neprijateľných zmluvných podmienok vrátane úhrad realizovaných nad istinu poskytnutého úveru a v porovnaní s inými prípadmi u žalobcu nedošlo k priamym vyhrážkam a zastrahovaniu zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na jeho psychiku či rodinný život. Na základe uvedených skutočností preto primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobcu je suma 300 €, ktorá zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Na záver súd pripomína, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (rozsudok KS v Prešove zo dňa 24.5.2017 pod sp. zn. 2Co/137/2016).

22. Pokiaľ ide o konania vedené pred OS Prešov pod sp. zn. 9Csp/135/2019 a sp. zn. 11Csp/136/2019, v týchto sa žalobca domáha nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia za porušenie jeho spotrebiteľských práv zo strany žalovaného zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX R. Č.. XXXXXXXXXXXX, na základe právoplatných rozhodnutí súdu pod sp. zn. 29Csp/81/2018 a sp. zn. 11Csp/108/2018. Z uvedeného teda vyplýva, že žalobca sa v uvedených konaniach domáha zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ale na základe iných súdnych rozhodnutí a z iných zmlúv o úvere ako v konaní predmetnom.

23. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

24. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

25. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

26. Podľa čl. 3 ods. 2 CSP, výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovolávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

27. CSP nemá obdobné ust. § 142 ods. 3 O. s. p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 O. s. p. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP. Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná a zohľadňuje teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (str. 906 Komentára k Civilnému sporovému poriadku, nakladateľstvi C. H. Beck).

28. Aj z dôvodovej správy k ust. § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Ako príklad uvádza dôvodová správa náhradu nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

29. Keďže predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška závisela od úvahy súdu, bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strane sporu čo do právneho základu sporu v plnom rozsahu.

30. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté postupom podľa § 262 CSP vo výške zodpovedajúcej prisúdenej sume primeraného finančného zadosťučinenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).